

december '76
nr.12
2e jaargang

natuur- en vogelwacht culemborg

*Elly Heynes
BRD 8*

ELLY HEYNES

GOILBERDINGESTR. 24

CULEMBORG

HAK-AL is het mededelingenblad van de
Natuur en Vogelwacht Culemborg N.V.W.C.

Redactie-adres: Triosingel 27 - Culemborg

Kontaktadres: Gerard van Zuylen - Zandstraat 32A
Culemborg -03450-3922-

Begeleiding
Jeugdgroep: Leo v/d Kooy - Vliegerweg 3
Culemborg - 03450-5450- en
Gerard van Zuylen

Coördinatie
Inventarisaties: Chris Kalden - Ravelijnstraat 51
Culemborg -03450-6213-

Bibliotheek: Frans Waroux.
Boeken en Inventarisatieverslagen in
Het Kompas

"Het Vogeljaar": Jaarabonnement 1977 door overschrijving
van f 12,-- op de girorekening van de
NVWC met vermelding van "Vogeljaar".

Nieuwe Leden: Opgeven bij de penningmeester.

Lidmaatschap: Jeugd lidmaatschap f 5,-- per jaar
Individueel volw. f 10,-- per jaar
Gezin f 15,-- per jaar
Indien per post f 15,-- per jaar

Penningmeester: Frans Waroux - Mendelssohnlaan 7
Culemborg -03450-5393-
Gironummer 34.33.351 t.n.v. F. Waroux
rek. Natuur en Vogelwacht Culemborg.

Redaktieteam: Harry en Jilles v/d Warenburg en
Breun Jansen

Klubhuis: "Het Kompas" - Kamer 2 -
Slotstraat 12 - Culemborg.

Afbeelding voorplaat: BRILDUIKER - Bucephala clangula

Een duikeend welke nestelt bij zoet
water in bossen in oude spechtenesten
en andere boomholten.

Van de Redactie

Het winterseizoen nadert en de eerste graden nachtvorst
hebben zich inmiddels laten registreren.
De gehele natuur schijnt zich hierop in te stellen.
De takken van de bomen hebben zich van hun bladeren ontdaan
en lijken in een schijnbare rusttoestand staan te wachten
op het winterse gebeuren.

Het is deze tijd van het jaar dat de vaak landschap-
bepalende knotwilgen van hun soms zware takkenlast moeten
worden ontdaan.

Evenals vorig jaar wordt in de maand december een begin
gemaakt met het "schonen" van deze knotwilgen. Een bezig-
heid die bij veel mensen bijzonder aanspreekt.
Daadwerkelijk bezig zijn het landschap, ons landschap,
meehelpen in stand te houden.
Wij rekenen erop dat weer veel vrijwilligers aanwezig
zullen zijn.

In dit decembernummer van HAK-AL treft U verder een jaar-
overzicht over 1976 aan waarin in kort bestek datgene de
revue passeert waar we ons in het afgelopen jaar mee
bezig hebben gehouden.

Een korte inhoudsbespreking van de blad "Argus", kwartaal-
uitgave van de Stichting Kritisch Faunabeheer, bovendien
enkele verslagen van de Stichting Contactorgaan voor
Vogelstudie, o.a. Herfsttrektellingen en Broedvogelonder-
zoeken.

Een aantal excursieverslagen en mededelingen zorgen ervoor
dat weer een aantrekkelijke HAK-AL tot stand is gekomen.

De redactie wenst al zijn leden en begunstigers een
prettige Kerst, een goede jaarwisseling en voor 1977
veel waarnemingen in een uitstekende gezondheid.

- - - - -

HAK-AL

Hak-Al is een Culemborgse of Kuilenburgse samenvoeging
van de uitroep "had ik al". Deze kreet wordt meermalen
gehoord tijdens excursies en inventarisaties wanneer er
vogels, planten, e.d. worden gehoord, gezien of gevonden.

Exkursieverlag Flevopolders 7 november
37 deelnemers

Ondanks de regen op deze vroege novembermorgen was de stemming opperbest toen we om kwart over acht met de bus vertrokken voor onze eerste flevo-ekskursie. Diverse mensen zijn er al eens geweest zodat hier en daar al voorspellingen van waar te nemen vogels gedaan werden. Aan de hand van de welbekende "kist" gaf Leo een voorproefje van wat men allemaal kon verwachten eveneens vertelde hij iets over de Zuidelijke Flevopolder, wat een oppervlakte heeft van 43.000 ha. Hierin zijn ook enkele natuurgebieden gereserveerd zoals de "ganzengauw" langs de Eemmeerdijk en een groot natuurgebied langs de Oostvaardersdijk ter hoogte van Lelystadhaven.

Amper in de polder via Nijkerk werden we door Chris die zich voorin genesteld had met de spreekbuis, van links naar rechts verwezen.

Het viel niet altijd mee om wat hij zag te zien doordat de ruiten door de regen nou niet bepaald veel zicht gaven. Vandaar dan ook dat Harry vroeg of Chris zijn waarnemingen gedetailleerder kon geven.

Desondanks kon Chris niet voorkomen dat hij de enige was die een witgatje in de slootkant zag duiken.

Het lag in de bedoeling om de polder dwars over te steken maar daar stak een groene vogel een stokje voor. Het bleek dat we op verboden terrein waren, maar dat wisten we al, behalve misschien de chauffeur. Dus terug naar de Eemmeerdijk.

Hier was het ook niet gek. Links water met veel tafeleenden, rechts polder met veel torenvalken en een paar buizerden op de paaltjes langs de weg (nevenfunctie)

Onze eerste stop was bij de steenhopen langs de Oostvaardersdijk. In het binnenmeertje zaten grote groepen ta fel- en kuifeenden 6 à 7.000 en na lang zoeken werden ook nog 7 toppereenden waargenomen.

In de polder werden de eerste grauwe ganzen waargenomen waarvan we er later nog vele zouden zien. Ook groepjes Kievitten en veldleeuwerikken gaven blijk nog niet veel zin te hebben naar het verre zuiden te vertrekken.

Opvallend op de steenhopen was nog dat overal groepjes lieveheerbeestjes zaten.

Verder naar het "Block van Kuffeler".

Hier moest een ieder in nood tempo de bus uit want we waren weer in overtreding. Sommige waren al aan hun meegenomen koffie begonnen met het gevolg dat het nogal heet naar binnen gewerkt moest worden. Beter één vogel in de hand dan de mond verbrand lijkt hier op z'n plaats.

Geweldig veel leuke waarnemingen werden hier gedaan zoals kluut - pijlstaart - toon grutto's - smienten - slobeenden - krakeend - brilduiker - bergeend - wintertaling en nog een paar groenpoot- of zwarte ruiters.

Op één kilometer van de "knar" werden we weer afgezet. Onderweg nog blauwe en bruine kiekendief.

Het weer was inmiddels aardig opgeknappt en het zonnetje probeerde z'n eerste stralen over het prachtig gekleurde riet uit te stralen.

Aan de onderkant van de dijk probeerde een torenvalk \odot weg te komen met een grote prooi. Hij moest deze laten vallen en het bleek een merel (\odot adult) te zijn met een ring om z'n poot. Deze is inmiddels opgestuurd naar het vogeltrekstation in Arnhem. Nadere gegevens hierover verschijnen t.z.t. in ons blad.

Bij de "knar" werd de groep in tweeën gesplitst, één groep ging naar Lelystadhaven voor koffie en museum, die daar geplaatst is door de rijksdienst IJsselmeerpolders.

De andere groep ging naar de observatiehut. Onderweg werden we verrast door het ping, ping geluid van de baardmannetjes. Iedereen was onder de indruk van deze wonderschone vogel. Al glijdend, schuivend en soms vallend bereikten we de hut waar niet veel te zien was behalve misschien in het grote boek. Hier kon ieder naar believen zijn waarnemingen en andere fratsen in schrijven.

De bus was inmiddels met de andere groep gearriveerd. De terugtocht werd aangevangen. Via de Oostelijke Flevopolder waar niet veel te zien was, reden we terug naar Nijkerk. Hier werd de balans opgemaakt van het aantal soorten + 50.

Tevreden en voldaan keerden we huiswaarts na deze geslaagde busekskursie, die waarschijnlijk in februari herhaald zal worden.

Verslag busexcursie naar de Flevopolder

Zondagochtend 7 november vertrokken we met ± vogelaars met de bus naar de Flevopolder met zijn alom bekende vogelrijkdom.

Tijdens de éénuur durende busreis werd al het een en ander gezien, maar in de polder zelf begon het pas goed. Er werden veel stootvogels gesignaleerd, o.m. kiekendieven, buizerden en torenvalken. Eén keer liet een velduil zich even zien. Jammer genoeg ging de bus iets te snel om al deze mooie vogels lang te kunnen observeren.

Verschillende stukken dijk hebben we lopend afgelegd waardoor we beter de grote troepen eenden, e.d. konden bekijken welke op het water waren neergestreken.

Deze troepen eenden bestonden voornamelijk uit kuifeenden en tafeleenden maar tussen al deze watervogels werden ook enkele toppereenden ontdekt en zelfs werd een grote zee-eend waargenomen. Verder werden er ook een vijftal brilduikers gezien. Het waren deze vogels waardoor Jilles v/d Warenburg werd geïnspireerd om de voorplaat van dit nummer uit te voeren.

In het moerassige en met riet begroeide gedeelte aan de andere kant van de dijk zagen we soorten als slobeenden, bergeenden, wintertalingen en kluten. Op meerdere plaatsen werden fouragerende grauwe ganzen waargenomen.

Bij de Knardijk aangekomen splitste het gezelschap zich. Enkele personen waren hard aan koffie toe en wandelden van hieruit naar een nabijgelegen café waar bovendien ook een expositie over de IJsselmeerpolders was gevestigd. De rest van de groep begaf zich naar de observatiehut waarvoor een modderig en bijzonder glibberig pad moest worden betreden. Deze moeite werd echter ruimschoots beloond want ze konden al spoedig de mooie baardmannetjes bewonderen waarvan er verschillenden tussen het hoge riet en de wilgenstruiken en in de elzenbosjes fourageerden. Met bemodderde laarzen en broeken stapten we hier de bus in om via een rit door de oude polder de terugreis naar Culemborg te beginnen.

Ondanks dat we s-morgens met regen vertrokken is het verder de gehele dag groog geweest zodat we op een goed geslaagde excursie kunnen terugzien.

Een overzicht van de in totaal 51 soorten waargenomen soorten tijdens de Flevopolder-busexcursie.

Fuut		Kievit	
Dodaars	1	Watersnip	10
Aalscholver	22	Grutto	4
Blauwe Reiger	35	Witgatje	1
Wilde Eend		Kluut	250
Wintertaling	250	Grote Mantelmecuw	25
Krakeend	2	Zilvermeeuw	
Smient	15	Stormmeeuw	
Pijlstaart	15	Kokmeeuw	
Slobeend	70	Houtduif	
Toppereend	15	Velduil	1
Kuifeend	2.000	Veldleeuwerik	
Tafeleend	8.000	Graspieper	4
Brilduiker	5	Witte kwikstaart	1
Grote Zeeëend	1	Winterkoninkje	4
Bergeend	90	Merel	2
Knobbelzwaan	4	Roodborst	2
Buizerd	4	Koolmees	
Bruine Kiekendief	1	Baardmannetje	10
Blauwe Kiekendief	12	Huismus	
Torenvalk	35	Spreeuw	
Fazant		Zwarte kraai	
Waterral	1	Bonte Kraai	
Waterhoen		Ekster	
Meerkoet		Vlaamse Gaai	
Scholekster			

Berry Lucas.

Tijdens onze ekskursie naar de Flevopolder op 7 november (zie verslag elders in dit blad) werd een merel gevonden met een ring om z'n poot.

De ring werd opgestuurd naar het vogeltrekstation in Arnhem. De gegevens over de merel vindt u op bijgaand kaartje.

Opvallend hierbij is dat de merel een maand eerder op precies dezelfde plaats is geringd. Zij heeft daar waarschijnlijk een vaste fourageer plek genad en is verrast door de torenvalk.

Rest nog te vermelden dat in de literatuur niets gevonden is over de merel als prooi van een torenvalk. Wel heeft men ongeveer 1 % spreeuwen op de 970 onderzochte braakballen gevonden.

WINTERKAMP H A A M S T E D E

Op maandag 13 december a.s. komen we in Het Kompas bijeen (20.00 uur) om bijzonderheden over het aanstaande Winterkamp in Zeeland te bespreken.

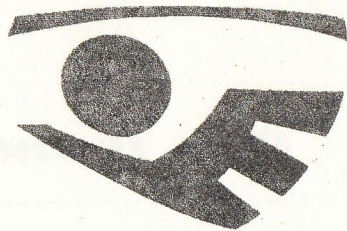
De deelnemers welke hierbij aanwezig willen zijn, zijn natuurlijk van harte welkom.

In ieder geval ontvangt iedere deelnemer hieraanvolgend zo spoedig mogelijk bericht.

Chris Kalden.

RING	ARNHEM K585.268	(X)
VOGELSOORT	Merel Turdus merula	4240
GESLACHT LEEFTIJD	♀ 1e Kalenderjaar	
GERINGD	09-10-1976 P 28 OOSTVAARDERSDIJK IJsselmeerpolders 52.29 N 05.23 E	
GEVONDEN	07-11-1976 PAAL 28,1 Oostvaardersdijk IJsselmeerpolders 52-29 N 05.23 E	
BIJZONDER- HEDEN	Door torenvalk opgegeten Merel	
RINGER	E.R. Osieck	
VINDER	G. van Zuylen	

Wilt U de ~~16076~~ vergelijken met Uw eigen aantekeningen en ons spoedig berichten wanneer iets niet klopt (ringnummer vermelden a.u.b.).

WEES WIJS MET DE WADDENZEE

Van de Landelijke Vereniging tot behoud van de Waddenzee hebben we een beperkt aantal ex. "Waddenbulletin - Actie Informatie" ontvangen.

In dit speciale bulletin wordt met nadruk verzocht te ageren tegen het inpolderen van een deel van de Waddenzee d.m.v. het insturen van een voorgedrukt bezwaarschrift naar het College van Gedeputeerde Staten van Friesland te Leeuwarden. Om een ieder in staat te stellen dit bezwaarschrift in te kunnen sturen treft U bijgaand een kopie aan van de tekst van een dergelijk stuk.

WACHT NIET MET INZENDEN.

BEZWAARSCHRIFTEN KUNNEN T/M 17 DECEMBER

WORDEN INGEDIEND.

Waarom NIET inpolderen?

1. DE VEILIGHEID

Voor de veiligheid tegen de zee is inpoldering niet nodig. Verhoging van de bestaande zeedijk (tracé A) tot op Deltaniveau verschaft dezelfde veiligheid als een nieuwe dijk, een standpunt waar ook het provinciaal bestuur het mee eens is. Wat overblijft is dat tracé A ongetwijfeld sneller gereed kan zijn dan tracé D.

2. LANDBOUWKUNDIGE VERBETERING

De Waddenvereniging heeft een kosten/batenanalyse laten vervaardigen over de inpoldering door een aantal onafhankelijke deskundigen. Daaruit blijkt zonneklaar dat de inpoldering meer kost dan hij ooit zal opbrengen aan winst op pootaardappelproductie. De inpoldering zal dus financieel-economisch een onrendabele zaak zijn.

3. WERKGELEGENHEID

Door dezelfde deskundigen is de tijdelijke werkgelegenheid voor de regio op 325 manjaren becijferd, terwijl zij de permanente werkgelegenheid hebben berekend op 60 tot 97 manjaren.

Daarbij is géén rekening gehouden met het verlies aan arbeidsplaatsen in de visserij ten gevolge van de inpoldering, die door het Friese provinciale bestuur 'waarschijnlijk niet groot' wordt genoemd, maar door het Bedrijfschap voor de Visserij is becijferd op 80 manjaren. De totale werkgelegenheid voor de regio, die zal ontstaan door inpoldering, is daarmee een grootheid geworden, die een inpoldering niet kan rechtvaardigen.

4. VERLIES AAN NATUUR

Bij inpoldering zal een kapitaal verlies aan natuur geleden worden. Een verlies dat - met uitzondering van de visserij - niet becijferd kan worden, maar zijn weerslag zal hebben op de natuur in heel West-Europa tot in Afrika en Siberië toe.

CONCLUSIE:

De inpoldering van Noord-Friesland Buitendijks is maatschappelijk onverantwoord en mag **BESLIST NIET** plaatsvinden!

Wie neemt het besluit?

Het Friese provinciale bestuur zet alles op alles om de inpoldering te verwezenlijken. Gelukkig zijn zij het niet die de beslissing kunnen nemen. Dat is in dit geval de Minister van Verkeer en Waterstaat. Hij moet ja of nee zeggen op de concessie-aanvraag van het provinciaal bestuur. Zegt hij ja, dan is er weer een kapitaal stuk kustgebied voor de natuur verloren. Zegt hij nee, dan kan de natuur hier blijven ademen en dat heeft die natuur juist nu broodnodig.

BEDT EEN STUK NATUUR!

Actie onder alle Nederlandse Natuurvrienden

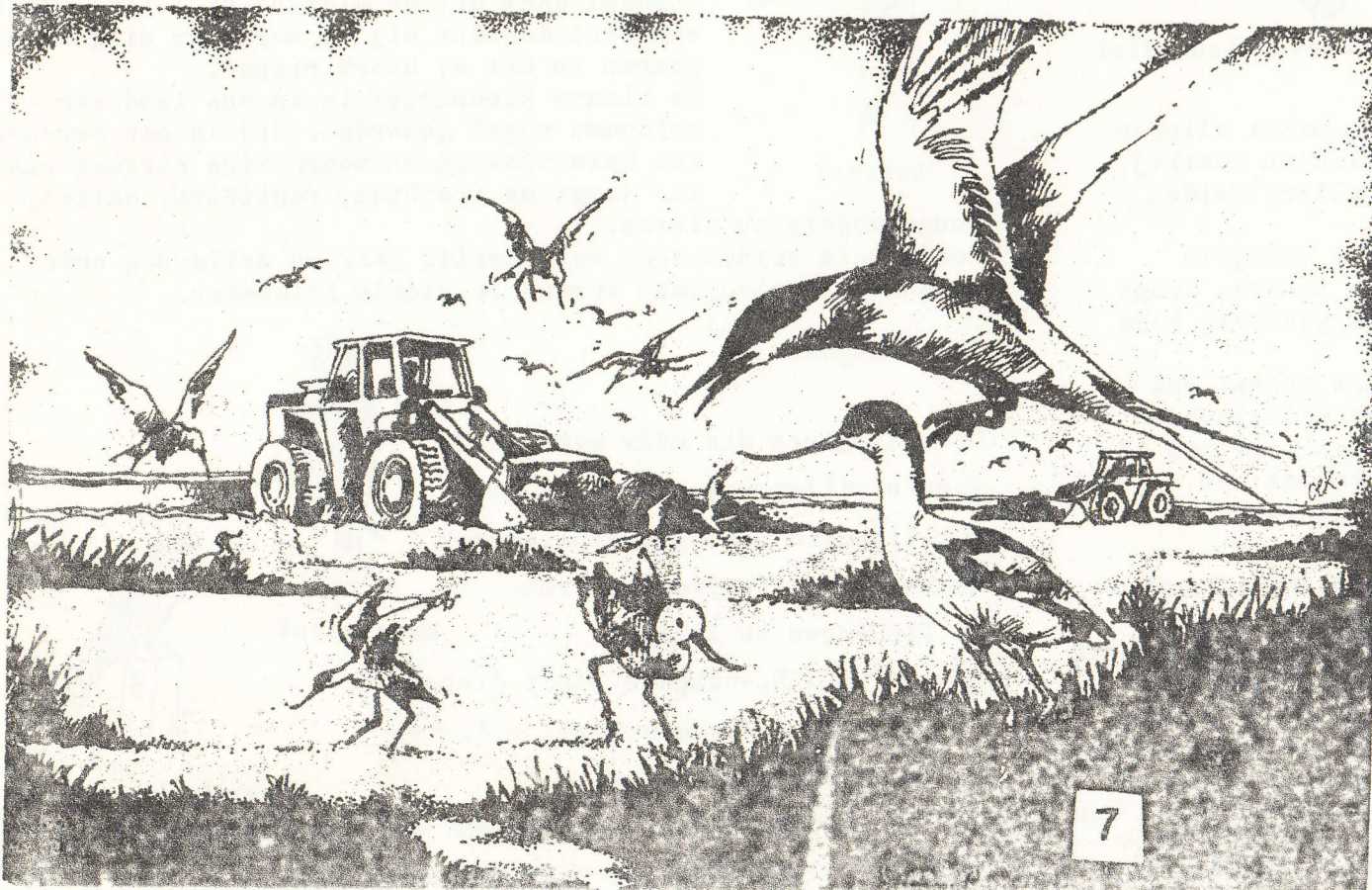
Redt dit gebied!

Help ons daarom bij onze pogingen om de dreigende inpoldering tegen te gaan. Dit kan door bijgevoegd bezwaarschrift naar Gedeputeerde Staten van Friesland op te zenden, of door zelf een brief te schrijven, waarin u uw bezwaren opsoemt.

U KUNT DIT BEZWAARSCHRIFT INDIENEN
VAN 4 NOVEMBER TOT EN MET 17 DECEMBER

Doen!, en niet vergeten s.v.p., want:

**NOORD-FRIESLAND BUITENDIJKS MAG NIET
INGEPOLDERD WORDEN!**

Bezwaarschrift

plaats datum

Aan het College van Gedeputeerde Staten van
Friesland
Provinciehuis, Leeuwarden

Mijne heren,

Ondergetekende

naam

adres

woonplaats

indien en voor zover nodig in deze domicilie kiezend ten kantore van de Landelijke Vereniging tot Behoud van de Waddenzee, Voorstraat 18 te Harlingen, die ik hierbij machtig te dezer zake op te treden, maakt op grond van de Wet inzake Droogmakerijen en Indijkingen van 1904 juncto het Koninklijk Besluit van 7 mei 1975 nr. 38 AB 1976 nr. 114 bezwaar tegen de aanvraag om concessie voor het bedijken van de buitendijkse gronden en landaanwinningen tussen Zwarte Haan en de veerдам bij Holwerd.

Hij/zij grondt deze bezwaren op de overweging dat de inpoldering:

1. uit veiligheidsoverwegingen niet nodig is;
2. landbouw-economisch niet rendabel is;
3. onvoldoende werkgelegenheid zal opleveren om de inpoldering te rechtvaardigen;
4. financieel-economisch bezien meer zal kosten dan zal opleveren;
5. gepaard gaat met onmiskenbare vernietiging van een nationaal en internationaal uiterst belangrijk natuurgebied;
6. in strijd is met de doelstelling van het regeringsbeleid ten aanzien van de Waddenzee, zoals geformuleerd in de Nota over de hoofdlijnen van de ontwikkelingen van de Waddenzee.

Hoogachtend,

ROOFVOGELS EN HUN BESTAAN

De Roofvogels hebben voor de mens een indrukwekkend uiterlijk waardoor ze door de eeuwen heen altijd tot de menselijke verbeelding hebben gesproken.

Mogelijk is dat een gevolg van de kracht die in wezen van hen uitstraalt, hun kromme snavels, hun starre blik en hun sterke poten, waarmee ze zich op hun prooistorten. We kunnen maar twee verschillende typen of orden bij de roofvogels onderscheiden, nl. die welke overdag jagen en Falconiformes worden genoemd, en de uilen, nachtjagers, die met de wetenschappelijke naam Strigiformes worden aangeduid.

Uiterlijk zijn de roofvogels verschillend, doordat elke soort is aangepast aan zijn milieu en levenswijze.

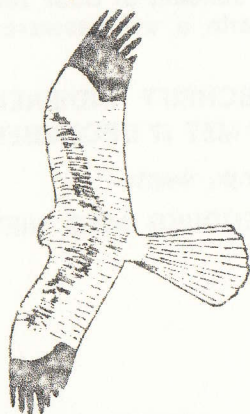
Kiekendieven hebben lange en smallere vleugels en een lange staart. Loerend op hun prooi vliegen ze heel laag over rietvelden of over open vlakten waarbij ze zich dan plotseling op hun prooi laten vallen. Zelden achtervolgen zij hun prooi.

De snelste roofvogels zijn wel de valken. Hun vleugels hebben een brede basis doch lopen uit in een smalle, lange punt, wat deze vogels in staat stelt met een geweldig hoge snelheid hun prooi te achtervolgen.

De slechtvalk is een specialist in jagen maar vooral ook een hoogvlieger. Bij metingen is vastgesteld dat slechtvalken tijdens een duikvlucht een snelheid van soms 300 of meer kilometers per uur overschrijven. Als ze dan hun slachtoffer te pakken krijgen wordt die onmiddellijk gedood en meegeleurd.

De uilen vertonen wat jagen betreft een sterke gelijkenis met roofvogels. Ook deze bejagen dezelfde prooidieren. Ze hebben dezelfde kromme snavel, even waakzame als scherpe blik en even sterke poten en klauwen.

Bijzondere eigenschappen van uilen zijn wel de aanpassingen aan hun nachtelijke

Blauwe Kiekendief

levenswijze. Zij hebben een geruisloze vlucht waarbij hun naar voren gerichte ogen en hun grote gehoorvermogen allemaal eigenschappen zijn die hen in staat stellen 's nachts te vliegen en te jagen. Zij vormen een meer uniforme groep dan de roofvogels.

De uilen hebben allemaal een korte staart, brede vleugels maar korter. 's Nachts zitten ze volkomen stil en onopgemerkt in een verborgen hoekje totdat een prooidier te voorschijn komt en zich niets vermoedend bij hem in de buurt waagt. Ze schieten dan als een pijl naar voren en grijpen hun prooi waarmee ze terugkeren naar hun zitplaats.

De Blauwe Kiekendief heeft niet zulke scherpe ogen als de meeste roofvogels, maar hij heeft wel een uitstekend gehoor. Bij de jacht gaat hij dan ook op geluiden af. Het verhaal gaat dat de kiekendief zelfs eieren opspoort doordat hij de nog niet uitgekomen jongen in het ei hoort piepen.

De blauwe kiekendief is in ons land een zeldzame vogel geworden. Hij is een bewoner van kale vlakten en moerassige streken waar hij jaagt op insecten, reptielen, muizen,

jonge vogels en eieren.

Roofvogels kunnen soms wel veertig jaar en zelfs nog ouder worden maar als groep worden ze steeds zeldzamer.

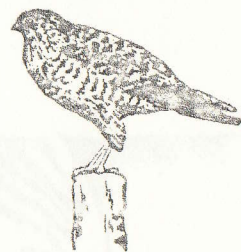
A.G. Entjes.

Voor diegenen die méér over roofvogels willen weten bestaat de mogelijkheid uit onze bibliotheek de brochure "Roofvogels" van

L. Tinbergen te lenen.

In deze N.J.N.-uitgave wordt dieper ingegaan op de levenswijze, e.d. van de verschillende soorten.

De afbeeldingen welke in bijgaand artikel zijn gebruikt zijn eveneens afkomstig uit dit boekwerkje.

Buizerd

Wespendief

Grauwe Kiekendief

Witte buizerd,
Zittend, biddend en stotend

Aantal leden per 30/11 - 1976: 137

Maandelijks wordt er vergaderd om de lopende zaken te bespreken en het excursieprogramma samen te stellen. Bovendien werden enkele bijeenkomsten belegd om inventarisaties te bespreken en uit te werken.

Het mededelingenblad "HAK-AL" verscheen in 1976 11x.

In 1976 werden 27 vogelexcursies georganiseerd, waaronder enkele gecombineerde trein/fiets/roei-excursies (Hurwenen, De Hoge Veluwe, De Linge en de Kievitsbuurt te Breukelen), bovendien en busexcursie naar de Flevopolder.

Van 27/2 t/m 1/3 is er een jeugdweek-end in Hurwenen geweest (16 deelnemers).

Van 26/5 t/m 30/5 een tentenkamp in Kraggenburg in de N.O.-Polder (34 deelnemers)

Van 25/12 t/m 28/12 een winterkamp in Haamstede (40 deeln.)
Op koninginnedag is een fietspuzzeltocht (165 deelnemers) georganiseerd. Op de jaarlijkse Braderie waren we eveneens met een voorlichtings-stand aanwezig.

Tevens zijn een 6-tal dia-, film- of voorlichtingsavonden gehouden met gevarieerde onderwerpen, o.a. Roofvogels, Vogels en planten van Oost-Afrika, Knotwilgen. Vogelbescherming heeft tevens een propagandaavond gehouden (125 bezoekers).

Maandelijks worden jeugdbijeenkomsten gehouden en kan gebruik worden gemaakt van een bibliotheek welke door diverse leden is bijeengebracht.

Door de plantenwerkgroep worden gebieden in ons werkgebied geïnventariseerd. Hieruit voortvloeiende beheersmaatregelen worden aan de eigenaars aangeboden.

Eveneens werd aandacht besteed aan het ophangen van nestkasten voor torenvalken en het plaatsen van kerkuilenkasten, werden herfsttrek- en roofvogeltellingen gehouden, en werden gebieden in het werkgebied op broedvogels geïnventariseerd (Landgoed Mariënwaard - Komkleigronden-gebied De Regulieren).

Door de jeugdgroep werden eveneens een drietal gebiedjes geïnventariseerd waarvan inmiddels een gestencild verslag is verschenen.

Daarnaast zijn er op een 5-tal zaterdagen door ± 85 personen welke één of meerdere keren zijn geweest, ongeveer 250 knotwilgen "geschoond". Hiervan was 1/3 gedeelte met hout van ± 20 jaar oud. Bovendien zijn in het gebied een 250 nieuwe knotwilgen gepoot (via S.S.B. ontvangen). Door de langdurige droogte van de afgelopen zomer is een groot deel hiervan echter niet "aangeslagen".

Plannen voor 1977

Het plaatsen van Torenvalk- en Kerkuilenkasten.

Het houden van excursies, dia- en voorlichtingsavonden.

Het inventariseren op broedvogels van enkele gebieden waaronder De Regulieren.

Het verrichten van Voorjaarstrekellingen, Roofvogeltellingen en Meeuwenslaapplaatstellingen.

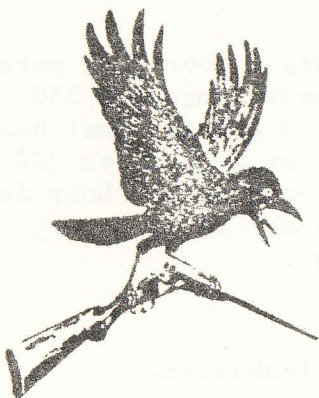
Het "schonen" van knotwilgen op een 5-tal week-ends.

Het uitbrengen van ons maandelijks mededelingenblad HAK-AL.

Het gezin van Arno, Marjan en Johnny Bos te Noordwijk aan Zee is op 6 november jl. aangevuld met

J E R O E N

Wij wensen beide ouders en Johnny van harte proficiat met deze boreling.

In "ARGUS - oktober 1976 - nr. 3", kwartaaluitgave van de Stichting Kritisch Faunabeheer (S.K.F.), wordt deze keer aandacht besteed aan het stopzetten van de jacht op de "Kleine Rietgans", de Wilde Eend en het bejagen van wilde zwijnen met zg. "dum-dum" kogels.

Bovendien werd door de S.K.F. aan de Minister van Landbouw en Visserij verzocht de jacht op waterwild gesloten te houden, dit in verband met de dood van tienduizenden eenden,

zwanen en steltlopers tengevolge van botulisme. De vogels hebben hierdoor al zoveel te lijden gehad dat zij voor verdere aanslagen behoed moeten worden.

Met de Ver. tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland worden besprekingen gevoerd over beheersmaatregelen in natuurreservaten. Hopelijk zullen deze besprekingen leiden tot een meer verantwoord faunabeheer in natuurgebieden.

Op 22 januari 1977 zal de SKF een symposium organiseren waarin de problematiek rond het rapen van kievitseieren wordt behandeld. Nadere informatie hierover volgt nog.

In een artikel over de Kleine Rietgans dringt de SKF er bij de Minister op aan het heropenen van de jacht hierop niet toe te staan. De SKF heeft tevens de samenstelling van de Jachtraad aangevochten en de Minister verzocht tenminste één vertegenwoordiger van de SKF in de Jachtraad op te nemen.

In het artikel "Vogelslachtoffers door Hoogspanningsleidingen" wordt het boek van René Heijnis "Vogels Onderweg..." besproken. Dit 160 pagina's tellend boek met foto's, tekeningen en tientallen overzichten, kaarten en tabellen is verkrijgbaar door f 24,25 + f 3,-- verzendkosten over te maken aan R. Heijnis - Koog a/d Zaan. Postgiro 35.35.924.

Bovendien wordt ruimschoots aandacht geschonken aan "Botulisme". In een drietal aaneensluitende artikelen

kan men kennis nemen van actie (SKF) en reactie (Minister) aangaande een verzoek tot stopzetten van de jacht op waterwild.

Voor belangstellenden is deze uitgave via onze bibliotheek verkrijgbaar.

De Stichting Kritisch Faunabeheer stelt zich ten doel alle maatregelen die worden genomen m.b.t. het beheer van de fauna in Nederland, te toetsen aan maatstaven van morele en wetenschappelijke verantwoording.

De steun van eenieder die zich het lot van onze fauna aantrekt, kan zij hierbij niet ontberen!

Inlichtingen kan men verkrijgen bij: Stichting Kritisch Faunabeheer - Postbus 76 - 's-Graveland.

Bericht van de PENNINGMEESTER

Het verheugd ons U te kunnen berichten dat wij geen aanleiding zien de contributie voor 1977 te verhogen.

Deze blijft dus gehandhaafd op:

f 5,-- per jaar voor een jeugdlidmaatschap

f 10,-- per jaar voor een individueel volwassene

f 15,-- per jaar voor een gezin, en

f 15,-- per jaar indien toezending per post.

Dit zijn uiteraard minimumbedragen. Andere bedragen zijn evenwel ook van harte welkom.

U begrijpt dat wij een vlotte betaling bijzonder op prijs stellen en rekenen in deze volledig op uw medewerking.

Het gironummer is 34 33 351, t.n.v. F. Waroux rek.

Natuur en Vogelwacht - Culemborg.

Indien U niet gireert kunt U het ook kontant regelen op adres: Mendelssohnlaan 7 - Culemborg.

Bij voorbaat dank!!!

Reeds een aantal mensen hebben positief gereageerd d.m.v. een giro-overschrijving op de oproep in het november-nummer van HAK-AL om het verschuldigde abonnementsgeld voor "Het Vogeljaar" over te maken.

Diegenen welke dat nog niet hebben gedaan worden verzocht dit alsnog te doen, evenals diegenen welke in 1977 als nieuwe abonnee "Vogeljaar" wensen te ontvangen.

EVEN DOEN! - Gaarne vermelding op het strookje "Vogeljaar".
Gironummer 34 33 351 t.n.v. F. Waroux rek. Natuur en Vogelwacht Culemborg. (f 12,-- per jaar)

Op zaterdag 11 december 1976 zal in Jaarbeurscongrescentrum te Utrecht de jaarlijkse Contactvergadering van het Contactorgaan voor Vogelstudie worden gehouden.

Mede in verband met het 75-jarig bestaan van de K.N.N.V. zijn enkele speciale punten op de Agenda opgenomen, t.w.

Lezing door Dhr. C.F. v.d. Bund "Het komen en gaan van vogels op 1 km² grasland gedurende vijf jaar"

Vertoning van de film "Signals for Survival". Een kleurenfilm over de ethologie van de Kleine Mantelmeeuw door Prof.Dr. N. Tinbergen.

Vertoning van de film "De Lepelaar". Een kleurenfilm van de Rijksdienst voor de IJsselmeerpolders.

Als afgevaardigden van de N.V.W.C. zullen Gerard van Zuylen en Leo v/d Kooy deze vergadering bijwonen.

Verslag van de excursie naar de Kil van Hurwenen
op 13 - 11 - '76

Het regende flink toen we in Zaltbommel met 9 man de trein uitstapten. Aangekomen bij de Kil van Hurwenen zagen we meteen in een aantal meidoornstruiken, die vol bessen zaten, zo'n 20 kramsvogels, ± 20 koperwieken en wat merels.

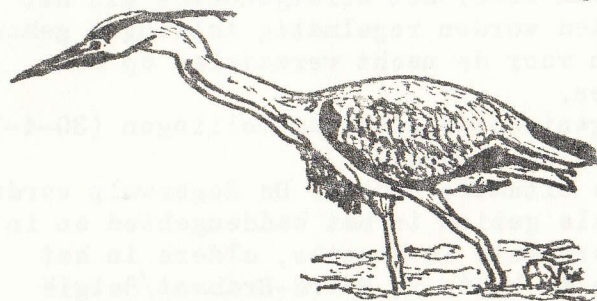
In de Kil zelf : veel wilde eenden, 3 futen, 2 ♀ kuifeenden, ± 20 wintertalingen, ± 20 watersnippen en een blauwe reiger.
Rondom de Kil zagen we nog : ± 200 meerkoeten, 2 dodaarsen, ± 100 smienten, zo'n 50 futen en twee roeken.

Op de terugweg deed Andries Kers een overrijpe tomaat in Jacqueline's muts, die hem prompt opzette.

Er bloeide ook nog cichorei en een grasklokje.

Het was een leuke excursie.

Robby van Vliet.

Blauwe reiger.

Op verzoek van het Contactorgaan voor Vogelstudie van de K.N.N.V. brengen wij U in kennis van een oproep tot medewerking aan het Broed- en Trekvogelonderzoek 1977.

ONDERZOEK NAAR HET VOORKOMEN VAN DE REGENWULP IN NEDERLAND

In Nederland staat de Regenwulp bekend als kusttrekker. Door recente onderzoekingen is aan het licht gekomen dat dit niet juist is; de Regenwulp trekt massaal door in het b i n n e n l a n d, vooral in het voorjaar.

De resultaten van de onderzoekingen in het binnenland zijn aanleiding geweest tot het aanvangen van het onderzoek naar het voorkomen van de Regenwulp in geheel Nederland.

De Regenwulp wordt soms, vanwege de sterke gelijkenis met de Wulp, over het hoofd gezien; het is een "Geheimzinnige" doortrekker en vertoont in een aantal gevallen totaal afwijkende gedragingen in vergelijking met andere steltlopersoorten.

Dankzij veldonderzoekingen, ontvangen informatie en enig literatuuronderzoek is het voorkomen in grote lijnen bekend.

In het voorjaar vliegen de meeste vogels van het gebied België/Noord-Brabant via het midden van Nederland naar Friesland/Drenthe. In zowel het eerstgenoemde als het laatstgenoemde gebied worden regelmatig tellingen gehouden van vogels die zich voor de nacht verzamelen op een aantal slaappleatsen.

Op één van de georganiseerde simultaantellingen (30-4-'76) werden totaal 23.500 exx. geteld.

In het najaar is de situatie anders. De Regenwulp wordt dan in grotere getale gezien in het Waddengebied en in Friesland, in mindere mate in Drenthe, elders in het binnenland en langs de kust. In Noord-Brabant/België wordt in deze periode de Regenwulp sporadisch opgemerkt.

Aan de hand van de tot nu toe verkregen gegevens van zo'n 200 waarnemers is op de kaart van Nederland aangegeven waar de Regenwulp werd opgemerkt.

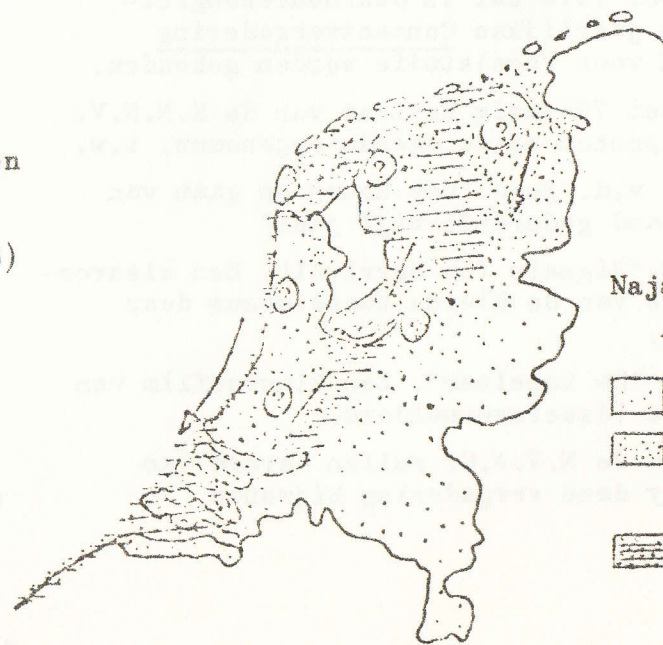

Voorjaar (april/mei)

Globaal is de getalsterkte aangegeven:

⊙ = onbekend

→ = overwegende trekrichting

Najaar (juli/september)

□ = onregelmatig, sporadisch

⊙ = regelmatig (vermoedelijk)
klein aantal

▨ = regelmatig groot aantal

Om een overzicht te krijgen van het voorkomen worden de volgende gegevens gevraagd:

Waarnemingen met vermelding van datum, plaats, tijd, gedrag, bijzonderheden, e.d. vanaf 1965 en belangwekkende gegevens uit de periode vóór 1965.

Algemene opmerkingen over (jaarlijkse) verschillen in doortrek, periode van doortrek, getalsterkte en gebruik van slaappleatsen.

Gegevens over slaappleatsen liefst DIREKT doorgeven in verband met tellingen.

A .J. van Dijk - Ootmaandijk 1 - Uffelte-7512
Telefoon 05215-331.

Deze waarnemingen kunnen eventueel ook via de NVWC op de gebruikelijke manier worden doorgegeven waarna wij voor het doorgeven zullen zorgdragen.

Wij vestigen er bovendien de aandacht op dat eveneens waarnemingen van IJSVOGEL - GROTE GELE KWIKSTAART en GRAUWE GORS met belangstelling worden tegemoetgezien. Deze waarnemingen eveneens via de NVWC.

14-daagse VOGELJAAR-VOGELFOTOKalender 1977

Elke veertien dagen een schitterende, nieuwe (nog niet eerder gepubliceerde) kleurenfoto van Nederlands beste vogelfotografen; Jan den Besten, Frits van Daalen, Piet Munsterman, Jos Korenromp, Hans Schouten, Rens Veenstra en Jan v/d Kam. Afbeeldingen van ROTGANS, ROODBORSTTAPUIT, ROODKEELDUIKER, SMIENT, KLEINE ZWAAN, KRAANVOGEL, ZWARTE ROODSTAART, FITIS, BOERENZWALUW, FUUT, LEPELAAR, WITGESTERDE BLAUWBORST, GRASMUS, TUINFLUITER, IJSVOGEL, PUTTER, ROOD-

POOTVALK, KLEINE STRANDLOPER, GROENPOOTRUITER, ZILVERMEEUW, ROODBORST, RANSUIL, TURELCUR, VELDUIL en BUIZERD.

Met bij elke foto tekst van Frits van Daalen, Henk Lichtenbeld en Jaap Taapken.

P A K D I E K A N S - W A C H T N I E T - B E S T E L - N U
-*

Diegenen die deze prachtige kalender (formaat 30x22 cm) bestellen door overmaking van f 12,50 (incl. porto- en verzendkosten) op girorekening 31.88.830, t.n.v. Mw. M. van Daalen - Haarlem ontvangen deze kalender per omgaande thuis. Na gebruik van het kalendarium blijft een prachtig vogelboek over.

Het batig saldo wordt beschikbaar besteld t.b.v. de verbreiding van de vogelbeschermingsgedachte

- - - - -

Bij het Rijksinstituut voor Natuurbeheer zijn t.b.v. onze bibliotheek de navolgende publikaties of overdrukken besteld.

Belangstellenden kunnen deze t.z.t. ter beschikking krijgen.

"De kringloop van het Water" - D.J. Kuenen

"Gedragsonderzoek aan vossen op de Veluwe" - H. Nijland

"Beheer en ontwikkeling van natuurreservaten door begrazing" - P. Oosterveld

"Jacht en Predatoren" - A. van Wijngaarden

"Het schieten op roofvogels en uilen" - J. Burgers e.a.

"Heeft het zin om spreeuwen te verjagen op slaappleatsen"
B.E. Schöffner

Jaarverslag 1974 - Rijksinstituut voor Natuurbeheer

Jaarverslag 1973 - Rijksinstituut voor Natuurbeheer

-*-*-*-*-*-*-*-*-*-*-*-*

Voorlopig verslag HERFSTTREK 1976

Voor het 25e jaar heeft de Vogelwerkgroep Haarlem weer trek waargenomen op de post aan de Boulevard bij Bloemendaal aan zee.

Deze tellingen beginnen op zaterdag 25/9 en gaan door tot zondag 7 november, alle weekeinden van zonsopgang tot ongeveer 10 uur - half 11. Door de week wordt eveneens door enkele mensen geteld.

Op deze post aan zee was dit jaar grote belangstelling ook van andere vogelwerkgroepen.

Het weer in deze periode had een rustig en stabiel karakter, met hoge temperaturen, wat een optimaal, stuwende trek in de hand werkte zodat veel trek kon worden waargenomen ofschoon de troepen weelal klein in aantal waren.

Ofschoon er dagen met goede en minder goede trek waren was zaterdag 23/10 wel uitgesproken de beste trekdag met veel spreeuwen, vinken, leeuweriken, ringmussen, Kieviten en roeken. Wat deze herfst vooral opviel waren de grote aantallen voorbij trekkende roeken. Op 23/10 werden er binnen 2 $\frac{3}{4}$ uur 1.550 exx. geteld. Bovendien kwamen eveneens van andere plaatsen berichten van sterke roekentrek, o.a. over de Afsluitdijk; op 22/10 werden langs het Oostvaardersdiep - Flevopolder 1.556 exx. geteld trekkend in ZW richting. Eveneens kwamen berichten vanuit de Achterhoek.

SPREEUWEN

Flinke doortrek werd reeds waargenomen eind juni/begin juli. Mogelijk een gevolg van voedselschaarste door de grote droogte van deze zomer. Een dergelijk vroege trek was niet eerder waargenomen.

Verder gedurende de gehele telperiode trek in wisselende aantallen: 21/10 5.000 exx. binnen 1 $\frac{1}{2}$ uur en op 22/10 4.100 exx. binnen 1 uur.

VINKEN

Sterk wisselende aantallen: 9/10 - 1.260 exx., 10/10 - 2.150 exx. met als uitschieter 23/10 waarop 2.300 exx. werden geteld. Hierna namen de aantallen af. Het aantal KEPEN tussen de vinken was klein.

VELDLEEUWERIK

Trek was langs de kust sterker dan normaal. Zeewaartse trek gezien op 9 - 16 en 28 okt. Enkele aantallen: 17/10 - 540 exx. binnen 2 $\frac{1}{2}$ uur, 26/10 - 465 exx. binnen 2 $\frac{1}{4}$ uur. Dagelijks werd trek geconstateerd.

GRASPIEPER

Eind september was de trek al in volle gang. Topdagen deze herfst waren 3 en 9 okt. met resp. 1.950 en 1.000 getelde exx. Daarna werden de aantallen kleiner. Een late uitschieter op 26/10 met 110 exx. in 2 uur. Gezegd kan worden dat de trek normaal is verlopen.

ZANGLIJSTER

Trek is deze herfst opvallend groot. Vanaf 11/10 trokken er elke dag exx. tot aan het eind van de maand. Aanvankelijk solitair of in kleine troepjes, maar eind okt. ook grotere troepen. Op 24/10 werden meer dan 170 exx. geteld. Merels trokken in klein aantal, ook nachttrek.

De BONTE KRAAIEN waren dit jaar laat. Pas op 14/10 werden de eerste exx. gezien. Trek van KAUWEN is niet sterk geweest.

Merkwaardig was de vroege en regelmatig voortdurende doortrek van KIEVITEN. Op 9 en 11/10 meer dan 1.000 exx. waarvan er ook zee overgingen. Evenals bij spreeuwen en leeuweriken het geval was is vermoedelijk deze vroege, grotere dan normale wegtrek zonder koude-inval te wijten aan de grote droogte van de afgelopen zomer.

De trek van KNEU, GROENLING en RINGMUS is normaal; die van WITTE KWIKSTAART en RIETGORS was goed. Op 26/9 werden in 8 troepjes 41 WATERSNIPPEN geteld. Op 23/10 werd de laatste BOERENZWALUW gezien.

-*-*-*-*-*-*-*-*-*

Bovenstaand verslag over herfsttrek geeft enig idee hoe deze trek zich langs onze kuststreek manifesteert. Ook wij hebben in dit najaar op bescheiden wijze herfsttellingen verricht. Wij streven ernaar in 1977 zowel voor- als najaarstrek te organiseren op een aantal vaste punten langs de Lek-oeveren

De Natuur en Vogelwacht "De Vijfheerenlanden" hebben, vooruitlopend op het ruilverkavelingsplan dat dit najaar zal worden gepresenteerd, een brochure uitgegeven waarin alle aspecten welke bij een ruilverkaveling aan de orde komen zijn weergegeven.

Als uitgangspunt is gesteld dat ook de boer recht heeft op welstand net als ieder ander. En waar het slecht gaat met de boeren gaat het ook slecht met het landschap.

Voor velen kan ruilverkaveling verbetering inhouden maar het moet mogelijk zijn dit te realiseren zonder dat het tegenwoordige karakter van het gebied verloren gaat. Het is daarom noodzakelijk dat op een juiste manier voor- en nadelen van bepaalde ingrepen tegen elkaar worden afgewogen en dat de plannenmakers ALLE belanghebbenden zo eerlijk mogelijk voorlichten.

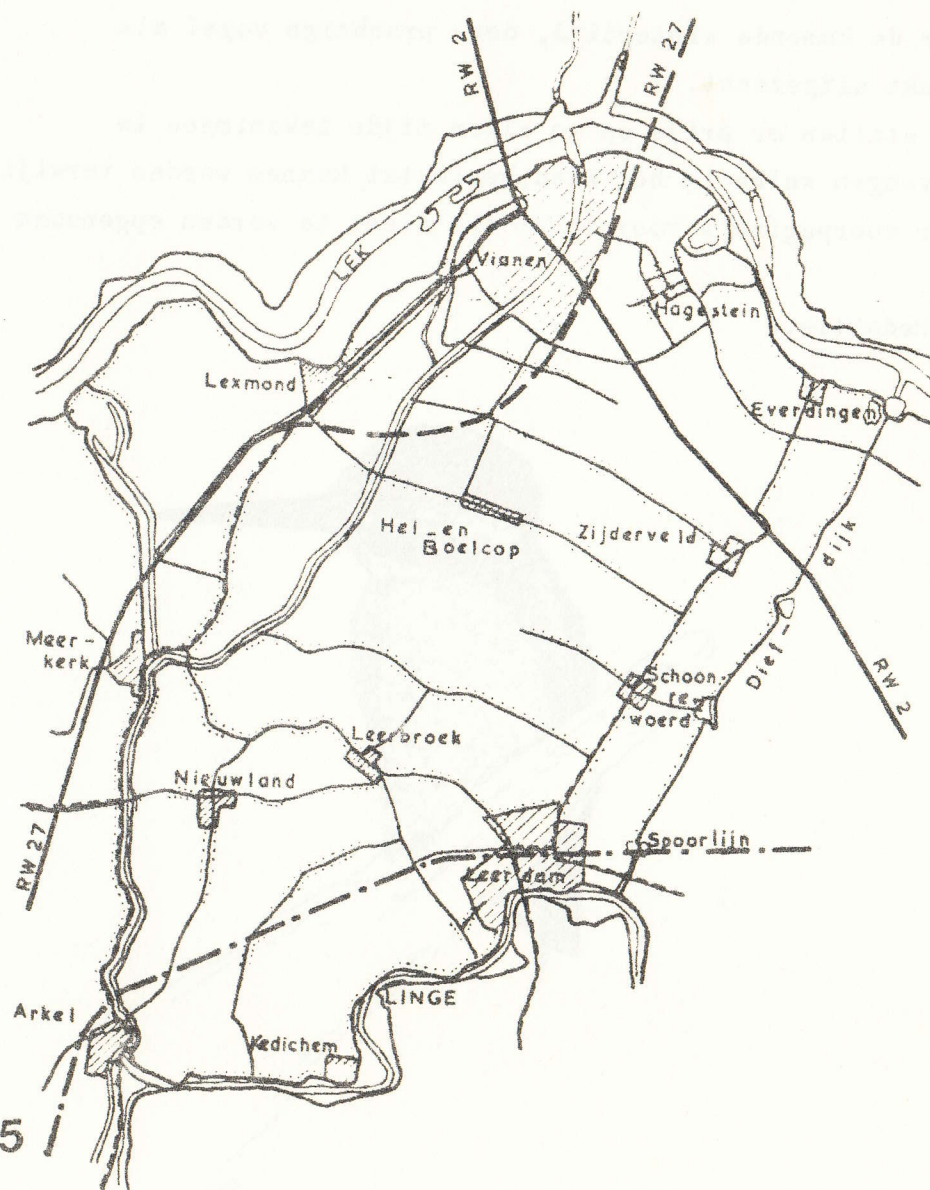
Deze brochure getiteld "Natuur en landbouw in de Vijfheerenlanden" is samengesteld door F. Alleyn, m.m.v. H. de Labije, J. de Leeuw, W. Otten, B. van Rijswijk en J. Vink.

Belangstellenden kunnen dit rapport bestellen door overmaking van f 4,50 op girorekening 14.75.264 t.n.v. Penningmr. Natuur en Vogelwacht Vijfheerenlanden - Ameide. Bovendien is de brochure in onze bibliotheek aanwezig.

*Natuur- en vogelwacht
de Vijfheerenlanden*

Natuur en landbouw in de Vijfheerenlanden

De op deze en volgende pagina voorkomende tekeningen van de IJSVOGEL zijn afkomstig van Jilles v/d Warenburg en Mej. A. van Vliet, de zus van Robby.

Ofschoon het niet de bedoeling is tussen tekenaars een competitie te ontwikkelen met een speciaal onderwerp hadden beiden geheel toevallig, en mogelijk geïnspireerd door de komende wintertijd, deze prachtige vogel als objekt uitgezocht.

Wij stellen er prijs op te allen tijde tekeningen te ontvangen welke in het blad geplaatst kunnen worden terwijl voor voorpagina's vooraf kontakt dient te worden opgenomen met

De Redactie.

Van het Contactorgaan voor Vogelstudie van de KNNV hebben we bij het Jaarverslag over 1975 diverse enkele losse werkgroepverslagen ontvangen waarvan wij onderstaand een uittreksel zullen geven.

Voor belangstellenden is dit Jaarverslag overigens in de Bibliotheek verkrijgbaar.

VERSLAG BROEDVOGELONDERZOEK 1976

Bij dit onderzoek was als doel gesteld een zo nauwkeurig mogelijk beeld te verkrijgen van de broedvogelpopulatie van een aantal bepaalde soorten in Nederland.

In 1976 zijn met name van TORENVALK, IJSVOGEL, GROTE GELE KWIKSTAART, GRAUWE GORS, KLAPEKSTER, BOOMKLEVER en PUTTER gegevens verzameld.

In 1977 zal het onderzoek zich tevens richten op een niet-broedvogel, t.w. de REGENWULP (zie elders in dit blad), terwijl gegevens over Torenvalk, Boomklever en Putter niet meer behoeven te worden ingezonden

TORENVALK

In 1975 blijken vele jongen omgekomen te zijn in de hitte-periode. Meldingen over dit verschijnsel komen o.a. uit Z-Flevoland.

De gemiddelde jongen-productie is t.o.v. 1974 iets gedaald. Dit valt te verklaren door het feit dat 1974 een muizenrijk jaar is geweest. Vermoed wordt dat het aantal muizen door de aanhoudende droogte in 1975 en 1976 aan de erg lage kant is geweest.

Ondanks twee wat magere jaren is het aantal broedparen t.o.v. 1967 ongeveer verdubbeld en bedraagt nu \pm 4.000.

IJSVOGEL

Van het broedseizoen 1975 werden meer dan 250 mogelijke, waarschijnlijke en zekere broedgevallen bekend. Het totale bestand voor dat jaar wordt op 275-325 getaxeerd.

In februari 1976 heerste er een korte tijd vorst. Dit bleek nogal ernstige verliezen te hebben veroorzaakt en op tal van plaatsen was de soort het afgelopen broedseizoen verdwenen. Het is interessant om in de komende jaren het herstel van de IJsvogelpopulatie te volgen.

GROTE GELE KWIKSTAART

De populatie bedroeg in zowel 1975 als 1976 ruim 100 broedparen. In Winterswijk worden sedert begin dit jaar vogels geringd m.b.v. kleurringen. Dit houdt in dat iedere geringde vogel (voorlopig) is voorzien van één aluminiumring en drie kleurringen (rood, geel en blauw). Het is van belang om vast te stellen of een door U waargenomen vogel gekleurringd is en in welke combinatie; welke kleuren aan welke poot en welke van de twee aan iedere poot, zowel boven als onder.

GRAUWE GORS

Het eerste onderzoekjaar heeft vooral een bevestiging opgeleverd van de reeds bekend zijnde verspreiding. De belangrijkste gebieden blijken nog steeds Noord-Groningen, het RIVIERENGEBIED, Zeeuws-Vlaanderen, het oostelijk deel van Noord-Brabant en Limburg te zijn. Op een enkel broedpaar lijkt de soort te ontbreken in Friesland, Drenthe, Overijssel en de Achterhoek. Uit diverse gegevens is reeds enige indruk verkregen van het totale bestand van deze soort, maar er ontbreken nog zoveel gegevens dat een verantwoorde totaalschatting nog onmogelijk is. Bovendien blijkt het bestand van jaar tot jaar aan sterke schommelingen onderhevig te zijn. Zo blijkt 1975 een relatief goed en 1976 een relatief slecht jaar te zijn geweest. Er zijn sterke aanwijzingen dat de droogte oorzaak is geweest van het geringe bestand in 1976. Een publikatie hierover is in voorbereiding.

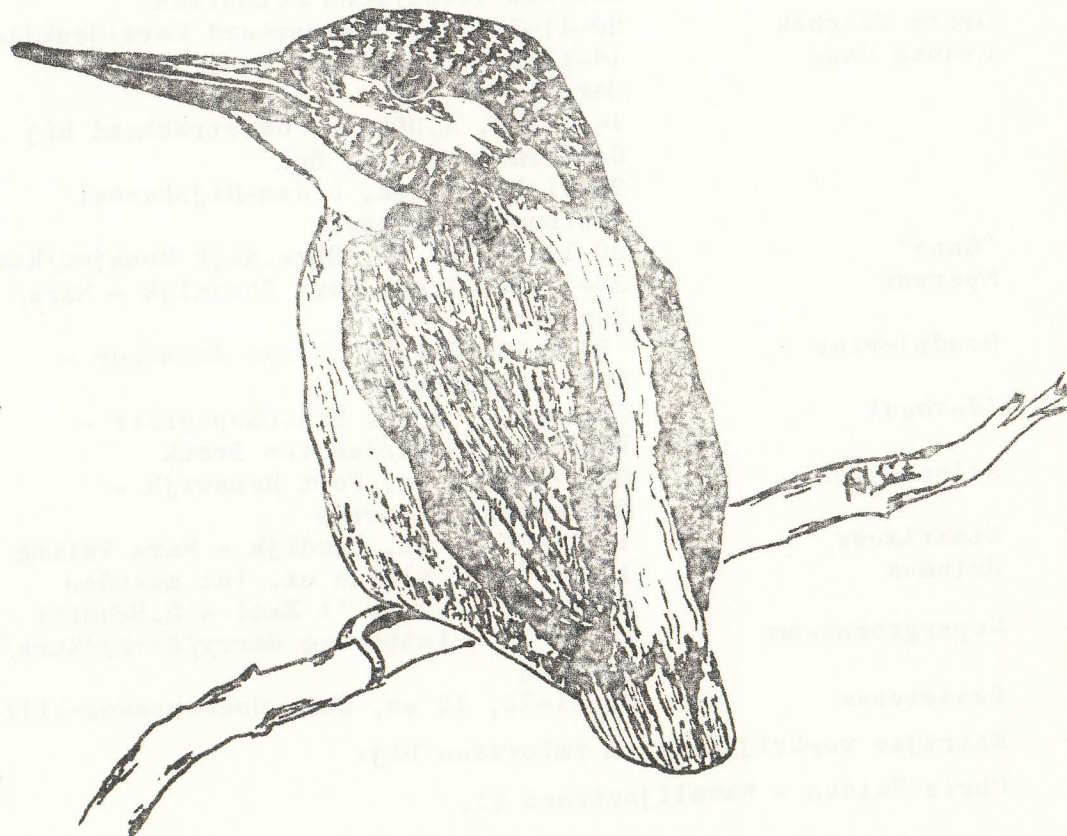
---*---*---*---*---*---*---

Vogelwaarnemingen van De Regulieren gevraagd

In verband met een onderzoekje naar de wintervogels die in de winter De Regulieren bevolken, wilde ik iedereen die dit gebied bezoekt vragen om mij een waarnemingenlijstje (met datum) te geven.

Het gaat vooral om de stootvogels (buizerd en torenvalk). Ook andere waarnemingen zijn natuurlijk welkom. Eventueel kun je de gegevens vrijdagsavonds in Het Kompas afgeven. Alvast Bedankt.

Kars Veling - Vivaldistraat 9 - 03450-3043.

WAARNEMINGENLIJST

Dit keer slechts weinig inzendingen, dus ook een korte lijst. Uit de opgenomen waarnemingen kun je zien dat niet alleen zeldzame waarnemingen van belang zijn.

Via de waarnemingenkaartjes kunnen we er achter komen welke vogels waar, wanneer en in welke aantallen voorkomen. Dan moeten er dus wel voldoende meldingen binnenkomen.

INSTUREN ER ZIJN KAARTJES GENOEG.

Dodaars	13-11-76, 2 ex. De Heul - Jilles v/d W. 21-11-76, 2 ex. Avontuur - id.
Smient	13-11-76, 60 ex. plasjes overkant v/d pont Lek C'borg - Jilles v/d W. 27-11-76, 250 ex. zelfde plaats Berry Lucas
Bergeend	6-11-76, 1 ex. gracht bij Keestrasingel Rob van Vliet/John Pothuizen
Grote Zaagbek	20-11-76 1 ex. Steenwaard Kars/Henkjan
Grauwe Gans	14-11-76 10 ex. Veer Beusichem Marcel v/d Tol 14-11-76, 1.000 ex. overtrekkend bij Geldermalsen - E. Hol 20-11-76, 50 ex. A'dam-Rijnkanaal deelnemers excursie
"Gans"	20-11-76, 60 ex. Beus.dijk Henkjan/Kars
Sperwer	20-11-76, 1 ex. Fort Honswijk - Kars/ Henkjan
Goudplevier	8-11-76, 300 ex. Lange Avontuur - Dhr. Middelhoven
IJsvogel	21-11-76, 1 ex. Bisschopsgraaf - Paul Blommaart/Jan van Brenk
Aalscholver	20-11-76, 1 ex. Fort Honswijk - deelnemers excursie
Staartmees	14-11-76, 5 ex. Zeedijk - Kars Veling
Huismus	19-11-76, 1 albino ex. (al maanden aanwezig) Achter 't Zand - D.Schmitt
Kopergroenzwam	21-11-76, Platte weg Harry/Berry/Kars/ Henkjan
Oesterzwam	28-11-76, 10 ex. Oude Hoeveneweg-Jilles

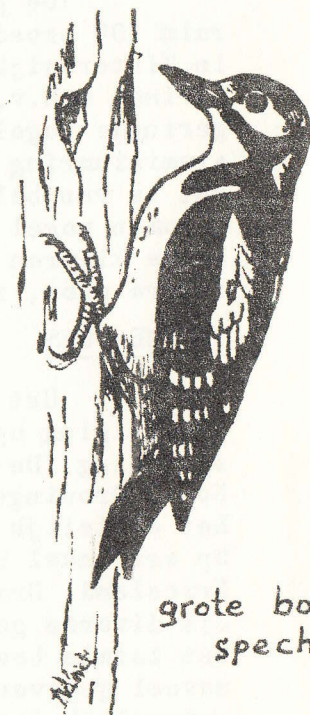
Kaartjes verkrijgbaar en inleveren bij:

Chris Kalden - Ravelijnstraat 51.

Verslag van de excursie naar de Hagesteinse Stuw

op 20 - 11 - '76

Met een groepje van tien vertrokken we van het Jach. Over de pont gekomen splitsten we ons in een groep van acht man en een groepje van twee. Hieronder volgt het verslag van de groep van acht. We hebben 5 buizerden gezien en verder + 8 smienten, + 4 kramsvogels, 1 grote bonte specht, + 8 watersnippen, 1 aalscholver, 2 kuifeenden, 1 dodaars, 4 roeken, + 50 grauwe ganzen, + 15 tafeleenden en 3 mantelmeeuwen. Bovendien kwamen we langs een soort tuin met een vijver, waar we de volgende vogels zagen : brilduikers, slobeenden, toppereenden, bergeenden, tafeleenden, mandarijneenden, 2 rose flamingo's, roodhalsganzen, lompe vieze ganzen, ganzen met grijze rug en witte kop en tenslotte witte zwanen met een zwarte hals.

grote bonte
specht

Robby van Vliet.

KNOTWILGEN SNOEIEN

Dit seizoen gaan we voor de vijfde keer knotwilgen snoeien. We starten op zaterdag 11 december a.s. met de bomen van de heren Borgstein en Coenmans langs de Goilberdingerdyk (zie situatietekening).

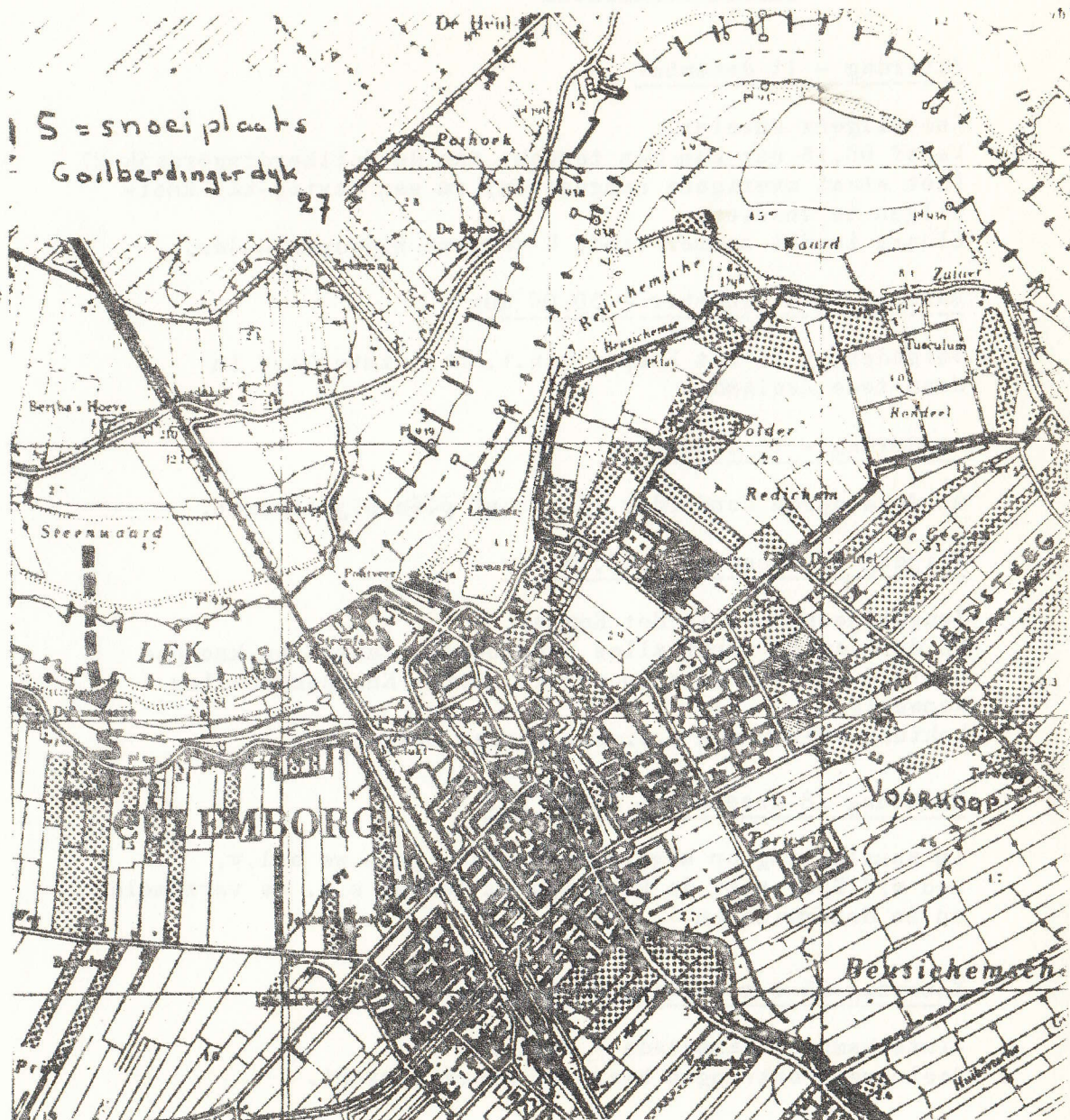
Het gaat om ongeveer 30 bomen die langs een boomgaard en een weiland staan en nodig aan een snoeibeurt toe zijn. Omdat dit de eerste zaterdag is beginnen we met een bescheiden aantal bomen, zodat we er zeker van zijn dat we tot aan het verbranden van het dunne hout toe, aan het einde van de middag daarmee gereed kunnen komen.

Enkele opmerkingen:

- vanaf 08.15 uur kan men terecht
- trek laarzen of iets dergelijks aan
- voor koffie wordt gezorgd, neem wel zelf brood mee
- gereedschap, zoals kettingzagen, bijlen, hakmessen en beugelzagen zijn van harte welkom
- de volgende zaterdagen waarop we weer gaan snoeien zijn 15 en 29 januari 1977. Er komt nog bericht over de plaats waar we dan gaan "schonen".

Nadere inlichtingen bij

Chris Kalden - Ravelijnstraat 51 - Culemborg 03450-6213

EXCURSIEPROGRAMMA

Zaterdag - 11 december

Knotwilgens snoeien.
Vanaf 08.15 uur kan men terecht aan de Goilberdingerdijk 27
(het staat overigens aangegeven) om een dertig-tal knot-
wilgen te snoeien.
Elders in dit nummer vindt U verdere bijzonderheden.

Maandag - 13 december - 20.00 uur

Vergadering in Het Kompas m.b.t. het winterkamp in
Haamstede Zeeland.

Donderdag - 16 december

Op deze derde donderdag v/d Maand géén bijeenkomst.

Vrijdag 17 december - 19.15 uur

Jeugdbijeenkomst in Het Kompas.
Op deze avond wordt alles over bomen, takken en knoppen
verteld. Bovendien zijn er een aantal Knoppentabellen
aanwezig.
Lektuur over bomen e.d. kan worden meegenomen.

Zaterdag 18 december - 08.00 uur

In aansluiting op afgelopen vrijdag gaan we o.l.v.
Leo v/d Kooy naar de Plantage om takken e.d. te verzamelen
en te determineren.

Zaterdag 25 t/m dinsdag 28 december

Winterkamp in Haamstede - Zeeland.
Deelnemers ontvangen hierover apart bericht.

NOTEER DEZE DATA EN VERGEET VOORAL
HET KNOTWILGEN SNOEIEN NIET!

--*--*--*--*--

Zaterdag 8 januari - 08.00 uur

Roofvogeltellingen.
Dezelfde stukken welke in oktober zijn geteld zullen
weer worden bezocht. Met name zal het gebied De Regulieren
worden geteld.

Zaterdag 15 januari - 08.15 uur

Knotwilgen snoeien.
Plaats waar zal worden gesnoeid zal nog nader worden
bekend gemaakt.

Zaterdag 22 januari - 15.30 uur

Meeuwenslaapplaatstellingen.
Vanaf Het Jach zullen weer een aantal slaappleatsen
worden bezocht om te tellen.

Vrijdag 21 januari - 19.15 uur

Uitwerking van bomen en de afronding van vorige
bijeenkomsten.

Zaterdag 22 januari - 15.30 uur

Meeuwenslaapplaatstellingen.
Vanaf Het Jach vertrekken we naar een aantal slaappleatsen
om m.n. meeuwen te tellen.

Zaterdag - 29 januari - 08.15 uur

Knotwilgen snoeien.
Plaats waar zal worden gesnoeid zal nog nader worden
bekend gemaakt.

Het is overigens de bedoeling om in begin februari een
excursie (bezoek) te brengen aan de Dierentuin ARTIS.
Zij die hiervoor belangstelling hebben kunnen zich bij
Gerard van Zuylen (3922 - Zandstraat 32A) opgeven.

Op vrijdag 24/12 en 31/12 zijn er geen jeugdbijeenkomsten
in Het Kompas.

Op de andere vrijdagen is er steeds iemand vanaf 19.15 uur
aanwezig.

